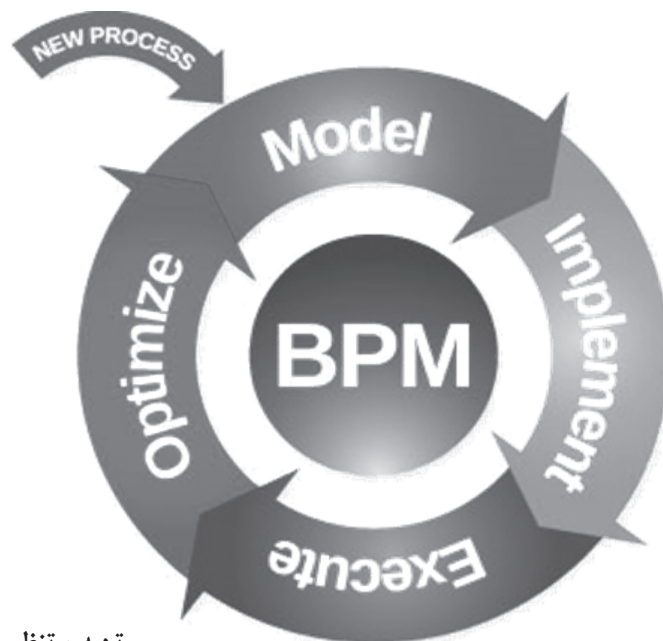

رسالت معاونت تولید، یکپارچه سازی فرایندهای تولید و تحول در بهبود آن است

گفت‌وگو با مهندس علیرضا نعمت‌اللهی، قائم‌مقام رئیس مرکز در امور محتوا و معاون تولید

تهیه و تنظیم: علی نعیم‌الدین خانی

اشاره

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، نزدیک به سه دهه است که در مسیر تهیه و عرضه نرم‌افزارهای علوم اسلامی گام برمی‌دارد و هر سال نیز بحمدالله شاهد شکوفایی و رشد چشمگیر آن در راستای تولیدات فاخر و کاربردی بوده‌ایم. در این میان، آنچه باعث ماندگاری و ارتقای مراکز از این دست می‌باشد، اهتمام همیشگی به مسئله بهبود محصولات، کسب رضایت مخاطبان و نیز آینده‌نگری شایسته و ایجاد تحول مطلوب در فرایند تولید است.

به منظور آشنایی بیشتر خوانندگان عزیز با خطوط تولیدات نرم‌افزاری نور، فرایندهای بهبود و نیز روند تحول در آنها، به حضور جناب مهندس نعمت‌اللهی، معاون محترم تولید این مرکز رسیدیم تا جوایب مطالبی چند در این باره باشیم. آنچه در این گفت‌وگو از منظر شما فرهیختگان می‌گذرد، نگاهی است به وظایف، عملکرد و دستاوردهای معاونت تولید مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی که امید است مورد استفاده علاقه‌مندان قرار گیرد و پاسداشتی باشد در برابر زحمات خالصانه و بی‌دریغ مسئولان، مدیران و همکاران عزیزمان در این معاونت خدوم و پرتلاش.

* لطفاً خودتان را برای خوانندگان فصلنامه معرفی کنید و بفرمایید در حال حاضر، چه مسئولیتی در مرکز دارید؟

بسم الله الرحمن الرحيم. بنده علیرضا نعمت اللهی هستم و سال ۱۳۸۲ در مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی شروع به کار نمودم و از همان زمان، در بخش برنامه‌نویسی رومیزی مرکز (Desktop) مشغول به فعالیت شدم و در واقع، امور مربوط به توسعه نرم‌افزار را انجام می‌دادیم. در طول زمانی که به عنوان برنامه‌نویس در مرکز کار می‌کردم، روی پروژه‌هایی مثل: نور الجنان سه‌زبانه، نورالثقلین سه‌زبانه (نور ۲،۵)، شاهنامه فردوسی و بعد نیز کتابخانه نور که هم‌اینک بستر و قالب کار برای ارائه تولیدات خدمات فرهنگی به شمار می‌رود، کار می‌کردم. نقطه آغاز تولید این نرم‌افزارها، از همان زمان فعالیت بنده در مرکز رقم خورد.

در همان ایام، جامع فقه اهل بیت (ع) نخستین کتابخانه عمومی نور بود که مرکز آن را تولید و عرضه نمود. سپس پروژه جامع تفاسیر نور را در دست گرفتیم که در آن وقت، جناب آقای دکتر بهروز مینایی مدیر پروژه این نرم‌افزار بودند. آماده‌سازی این دانش‌نامه چندرسانه‌ای قرآن کریم، چند سال طول کشید. تا سال ۱۳۸۷، یعنی حدود پنج سال، برنامه‌نویس بخش دسکتاپ بودم؛ تا اینکه آقای دکتر شهریار، رئیس محترم مرکز،

بنده را به عنوان قائم‌مقام معاون فنی انتخاب کردند. آقای سقایی که آن وقت به عنوان معاون فنی ایفای مسئولیت می‌کردند، در تهران فعالیتی را آغاز نموده بودند و در واقع، بیشتر وقتشان را در آنجا به سر می‌بردند. به همین جهت، عملاً غالب کارهای مربوط به معاونت بر عهده اینجانب بود. بعد از مدت یک سال، در سمت معاون فنی مرکز کارم را ادامه دادم و مسئولیتی خطیر بر عهده‌ام نهاده شد.

بحمدالله، در دوره مسئولیت خود، در بخش‌های مختلف معاونت فنی اتفاق‌های خوبی رقم خورد؛ با جذب نیروهای خوب و نخبه، سعی کردیم با همه محدودیت‌هایی که وجود داشت، مشکلات را رفع نماییم. از طرف دیگر، یکسری بخش‌هایی را که وجود نداشت، ایجاد نمودیم. برخی از این بخش‌ها، صبغه تولیدی داشت؛ مثل بخش موبایل یا بخش اتوماسیون که مورد نیاز مرکز بود. بعضی دیگر از بخش‌ها نیز جنبه ستادی داشت؛ مانند بخش کنترل پروژه و بخش مدیریت دانش.

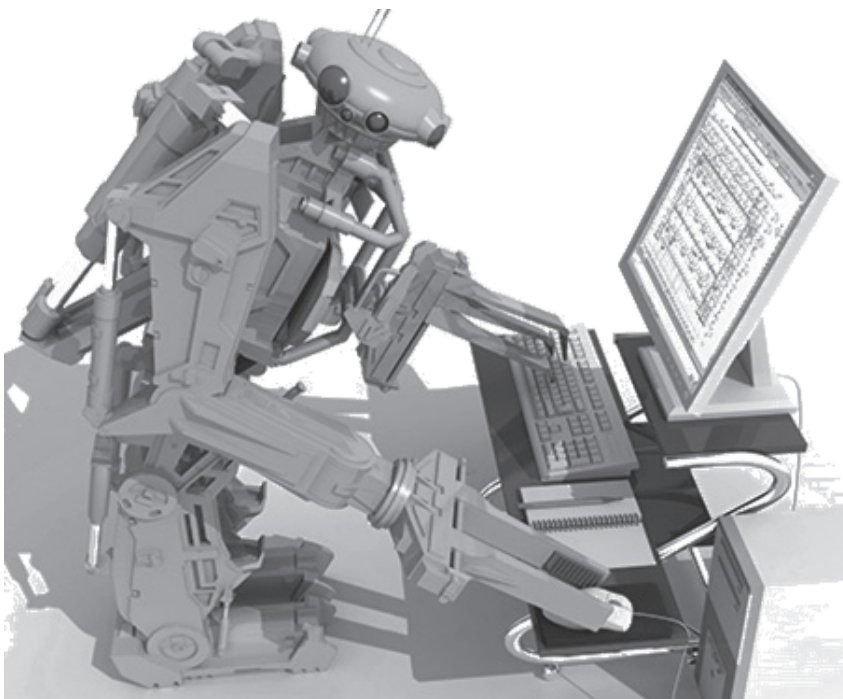
این بخش‌ها در طی مدیریتم در معاونت فنی شکل گرفت و سامان پذیرفت و در کنار آن، تشکیل مدیریت منابع انسانی بود که به جای خودش مورد نیاز معاونت فنی بود و بحمدالله با ایجاد این فرایند در معاونت فنی، جنبه‌های کیفی خوبی عاید مرکز شد.

از طرفی، به دنیای فناوری استاندارد در زمینه برنامه‌نویسی رومیزی و روزآمدسازی دانش‌ها در زمینه پردازش هوشمند متون وارد شدیم و در مجموع، نزدیک شدن به آخرین فناوری‌ها در زمینه توسعه وب، از جمله اتفاق‌هایی بود که به لطف خدا در طی این دوران رخ داد.

این رویه ادامه داشت؛ تا اینکه به دنبال تغییر در ساختار اداری، رئیس محترم مرکز در سال ۱۳۹۵ اینجانب را به عنوان قائم‌مقام خود در امور محتوا انتخاب کردند. وظیفه اصلی ما، این بود که بین دو معاونت فنی و پژوهش، هماهنگی‌های لازم را ایجاد نماییم؛ زیرا چنانچه این دو معاونت هماهنگ نباشند و در اجرا مشکل داشته باشند، کارها و پروژه‌های موجود در مرکز به خوبی جلو نمی‌رود و به نتیجه نمی‌رسد.

در کنار این قضایا، هنوز یک ماه از این انتصاب جدید نگذشته بود که نیاز دیگری در سازمان احساس شد و آن، این بود که یکسری از فرایندهای کاری مرکز که شبیه فرآیند خط تولید بود، احتیاج به سامان‌مندی پیدا کردند. پیش‌تر، خطوط تولید، در دو معاونت بازرگانی و معاونت پژوهش پخش شده بود و این خطوط، قسمت قابل توجهی از این دو معاونت را دربرداشتند و گاهی نیز ناخودآگاه دچار فعالیت‌های موازی می‌شدند. از این‌رو، در شورای معاونان، ضرورت تشکیل

این معاونت جدید، از همان ابتدای شکل‌گیری، بزرگ‌ترین معاونت مرکز بود؛ چون خیلی از فرایندهای مرکز در خصوص تولید محتوا و نرم‌افزار، در این معاونت انجام می‌گیرد؛ البته نه فرایندهایی که به سفارش‌سازی یا انجام کار جدید در معاونت فنی و پژوهش نیاز داشته باشد؛ زیرا چنین فرایندهایی، روند خاص خودش را خواهد داشت

معاونت تولید به طور مستقل، مطرح شد. این معاونت، وظیفه داشت همه فرایندهای مربوط به خط تولید را جمع و سامان دهی کند و این گونه بود که معاونت تولید با فرض جمع همه قسمت‌های مختلف مرکز که به فرایندهای تولید محتوایی و نرم‌افزار مرتبط بود، شکل گرفت. این معاونت جدید، از همان ابتدای شکل‌گیری، بزرگ‌ترین معاونت مرکز بود؛ چون خیلی از فرایندهای مرکز در خصوص تولید محتوا و نرم‌افزار، در این معاونت انجام می‌گیرد؛ البته نه فرایندهایی که به سفارش‌سازی یا انجام کار جدید در معاونت فنی و پژوهش نیاز داشته باشد؛ زیرا چنین فرایندهایی، روند خاص خودش را خواهد داشت.

* اینک که به عنوان معاون تولید مرکز انتخاب شده‌اید، چه وظایفی را بر عهده دارید؟

رسالت‌ها و وظایفی که در معاونت تولید برای اینجانب تعریف شده، بیشتر معطوف به بهبود در زمینه مباحث فناورانه است تا جنبه‌های محتوایی. جنبه‌های محتوایی، از یک جهت بسیار مشخص و روشن است و به لطف خدا، بنده در این زمینه هم تسلط نسبی دارم؛ ولی آنچه برای کار ما موضوعیت بالاتری دارد و بیش از هر چیز دیگر مناسب معاونت تولید است، بهبودهای فناورانه در جهت تسریع امور تولید است. در واقع، آنچه برای یک مدیر تولید اهمیت دارد، توانایی فناورانه‌ای است که در کنار مدیریت و آشنایی با محتوا، باید از آن برخوردار باشد.

با این توضیح که عرض کردم، یکی از وظایفی که بر عهده معاونت تولید گذاشته شده، بهبود فرایندهای تولید است؛ البته بهبود فرایندهای تولید، با رویکرد کاهش هزینه‌های ریالی و زمانی به همراه حفظ

فرایندها به عنوان BPM یا مدیریت فرایندهای کاری مشهور است که نوعی دانش فناورانه است و مهندسی مجدد (BPR) را نیز شامل می‌شود. پس، جنبه نخست کار، مسائل مهندسی را در بر دارد.

دوم آنکه در بحث فناوری اطلاعات، خیلی زود بهبودها به سوی ماشینی‌شدن (Auto-mation) حرکت می‌کنند. بدیهی است که این فرایند، نیازمند کار فناورانه است و اینکه چطور می‌شود چیزی را به صورت هوشمند درآورد؛ یعنی خیلی از فعالیت‌هایی را که قبلاً به صورت دستی انجام می‌شد، اینک به شکل ماشینی انجام دهیم. اینها وظایف فناورانه‌ای است که بر عهده ما نهاده شده تا کارها را با سامان‌دهی بهتری پیش ببریم. باید بگویم که این‌گونه کارها، پیش از این، به صورت اداره‌محور مدیریت می‌شد و واحدهای تخصصی در اداره‌های پراکنده، این کار را انجام می‌دادند؛ اما در روش جدید، فرایندمحور عمل می‌شود؛ برای مثال، فرایندی به نام تهیه مجلات داریم. بهتر آن است همه نیروهایی که

کیفیت و افزایش ملموس خروجی‌ها. بنابراین، بنده موظف شده‌ام فرایندهای کاری تعریف‌شده برای معاونت تولید را سامان‌دهی کنم و آنها را بهبود نیز ببخشم. پس، اگر برخی محصولات تاکنون طی فرایندهای نسبتاً طولانی تولید می‌شدند، موظفیم که این فرایندها را با هزینه زمانی و ریالی کمتر به انجام برسانیم؛ به طوری که به کیفیت آنها لطمه‌ای نخورد و در نهایت، به خروجی‌های زود هنگام و مطلوب نیز بینجامد. این مورد که عرض کردم، مهم‌ترین وظیفه‌ای است که با رویکرد به‌روزر کردن فرایندها بر عهده اینجانب نهاده شده است. بدیهی است که سایر وظایف محوله به معاونت، زیرمجموعه این وظیفه کلی و اصلی قرار دارند و آنها نیز به نوبه خود، در روند کاری ما دنبال خواهند شد.

اینکه گفتیم کار ما در معاونت تولید بیشتر جنبه بهبود فناورانه دارد، از دو جنبه قابل توضیح است:

یکی اینکه معمولاً در دنیا این حالت بهبود

برای این مجلات مشغول به کار هستند، همگی ذیل یک جایگاه کار کنند؛ نه اینکه در اداره‌های مختلف این کار انجام شود. قبلاً در یک جا متون اسکن می‌شد، در اداره دیگر فهرست‌نویسی می‌شد و در جایی دیگر نیز سایر بخش‌های خط تولید سامان‌دهی می‌گردید؛ اما اینک همه کارها تحت یک فرایند مدیریت می‌شود. بنابراین، فرایندمحوری، جایگزین اداره‌محوری شد و بر همین اساس، پروژه‌ای کردن فرایندها و خارج‌شدن از فعالیت ساعت‌محوری، از دیگر وظایف ما بود که باید آن را محقق می‌کردیم که الحمدلله این امر، تا حدود بسیاری محقق شده است.

مطلب دیگر، حرکت از موضوع کنترل کیفیت به سوی تضمین کیفیت است که از دیگر وظایف ما به شمار می‌رود. گاهی پیش‌فرض شما این است که هر کسی امکان اشتباه دارد و برای کنترل این مسئله، یک واحد مفصل و مجزا به نام کنترل کیفیت درست می‌کنید تا اگر اشتباهی در کار وجود داشت، آنها را به قسمت‌های مربوطه گزارش دهد

و در نهایت، اشکالات مذکور برطرف گردد. اما در حال حاضر، عملیات کنترل کیفیت، تا حدود زیادی جای خودش را به تضمین کیفیت داده است. در فرایند جدید، هر شخص در هر جایگاهی که قرار دارد، موظف است کار خودش را تضمین شده به نفر بعدی تحویل دهد. وظیفه خطیر تضمین کیفیت، از دو طریق ایجاد می‌شود: یکی به وسیله آیین‌نامه‌ها و چک‌لیست‌های انجام کار که باید به صورت شفاف، مدون و تنظیم شود و در اختیار افراد قرار بگیرد. دوم اینکه افراد باید به ازای لطمه‌هایی که بابت عدم دقتشان به کار می‌زنند، پاسخگو باشند و حتی جریمه ریالی هم در چنین فرضی در نظر گرفته می‌شود تا نیروها تلاش حداکثری را در امر کنترل کیفیت کار خود انجام دهند و کار با ضمانت و اتقان بیشتری به شخص بعدی تحویل گردد. البته با این توضیح که عرض کردم، کار کنترل کیفیت در ضمن تضمین کیفیت تحقق می‌یابد و در انتهای کار نیز نوعی کنترل کیفیت سبک و اجمالی انجام خواهد شد.

مواردی که برشمردم، مهم‌ترین وظایفی است که باید در معاونت تولید انجام شود و بحمدالله، بسیاری از اینها تاکنون شکل گرفته و به صورت فرایندمحوری در جریان است و با توجه به تغییراتی که در منابع انسانی داده شده، افراد به جایگاه و مسئولیت خودشان در ساختار جدید آشنا هستند و به‌خوبی ایفای وظیفه می‌کنند.

* در معاونت تحت اداره جنابعالی، چه محصولاتی تولید می‌شود؟

به طور کلی، محصولات تولیدی مرکز بر دو گونه است؛ اول، محصولاتی است که نیاز خود مرکز است و ما بر اساس برخی ضرورت‌ها آنها را تولید کرده‌ایم؛ مثل پایگاه مجلات تخصصی نور، نورلاب، سمیم نور، کتابخانه‌های پژوهشی، دانش‌نامه‌های پژوهشی و کتابخوان نور.

گونه دیگر، محصولاتی است که در قالب کتابخانه نور آماده‌سازی و تولید می‌شوند و این محصولات معمولاً به سفارش اشخاص حقیقی و حقوقی انجام می‌گیرد که گاهی به

صورت رایگان و بیشتر اوقات نیز بر اساس قرارداد خاص تهیه و تولید خواهد شد. گزارش آماری این تولیدات، موجود است.

در حال حاضر، این محصولات را طی چند قالب عرضه می‌کنیم که از آن جمله، قالب مجلات است و پایگاه مجلات تخصصی نور، نمونه روشن آن است. کتابخانه‌ها و دانش‌نامه‌های نور، از دیگر قالب‌های عرضه محصولات است که بعضی از تولیدات خویش را به این شکل در معرض استفاده کاربران و محققان قرار داده‌ایم. نوع دیگر، کتابخانه‌های رومیزی و نیز اندرویدی است که به وسیله آن، انواع نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای و نیز محصولات قابل نصب روی حامل‌های همراه با سیستم عامل اندروید را تولید می‌نماییم. قالب دیگر ما،

معاونت تولید، در واقع، به‌نوعی خدمتگزار دیگر معاونت‌ها در مرکز است. از این‌رو، معاونت تولید، متکفل تولید محصولات نیست؛ بلکه معمولاً طراحی اصلی محصولات تولیدی نور، در معاونت پژوهش تعریف می‌شود و معاونت تولید، نیازهای معاونت پژوهش را پاسخ می‌دهد

مأموریت آینده معاونت تولید، یک مأموریت ایجاد یا تأسیسی است؛ یعنی لازم است که خطوط تولید ایجاد و سامان مند شود و بهبود نیز پیدا کند. توضیح اینکه از جمله کارهای ما در برنامه‌های آتی مرکز، ایجاد خطوط تولید قدرتمند برای رفع نیازهای روز مرکز است

جدید، قابلیت‌های لازم را مد نظر قرار دهند. در واقع، از آنجا که معاونت پژوهش متکفل محصولات در مرکز است، درخواست خود را مبنی بر به‌روزرسانی محتوای مورد نظرش به معاونت تولید گزارش می‌کند و ما نیز محتوای لازم را روزآمدسازی می‌کنیم و یا از نظر فنی نکات لازم را در پرتو تعامل با معاونت فنی، سامان می‌دهیم و در این روند، ممکن است قابلیت‌ها جدیدی به محصولات جدید یا تولیداتی که نسخه آنها روزآمد می‌شود، اضافه گردد. در هر صورت، معاونت تولید از نظر اجرایی، در کار خودش مستقل است و این استقلال کاری، منافاتی با تعامل سازنده و ارتباط نزدیک ما با دیگر معاونت‌های مرکز ندارد.

* وضعیت منابع انسانی را در معاونت تولید چگونه ارزیابی می‌کنید؟

منابع انسانی، از جمله مؤلفه‌های مهم در هر سازمان به شمار می‌رود و اعتقاد بنده بر این است که در معاونت تولید، ساختار سازمانی باید به شکل افقی باشد؛ نه عمودی. ساختارهای عمودی، ساختارهایی هستند که کارکنان دسترسی چندانی به معاون مربوطه ندارند و معمولاً این دسترسی، به صورت سلسله‌مراتبی اتفاق می‌افتد و در نتیجه، ناخودآگاه باعث کندی امور می‌شود؛

غیر از این باشد، در معاونت پژوهشی یا فنی سامان‌دهی می‌شود.

در مجموع، اینها محصولاتی است که معاونت تولید موظف به پشتیبانی و به‌روزرسانی آنهاست و باید محتوا و امکانات را پیوسته با کیفیت بیشتر و نیز هزینه ریالی و زمان کمتر، روزآمد کند و رضایت مخاطبان و کاربران را تأمین نماید.

* ارتباط و تعامل معاونت تولید با دیگر معاونت‌های مرکز چگونه است؟

سؤال بسیار خوبی را مطرح کردید. معاونت تولید، در واقع، به‌نوعی خدمتگزار دیگر معاونت‌ها در مرکز است. از این رو، معاونت تولید، متکفل تولید محصولات نیست؛ بلکه معمولاً طراحی اصلی محصولات تولیدی نور، در معاونت پژوهش تعریف می‌شود و معاونت تولید، نیازهای معاونت پژوهش را پاسخ می‌دهد.

از نظر ارتباط با معاونت فنی نیز باید عرض کنم که معمولاً محصولات ما جنبه اپلیکیشن دارد و به صورت برنامه‌های کاربردی عرضه می‌شوند. از این جهت، با کاربران نرم‌افزارهای نور در ارتباط هستیم و می‌توانیم نیازها و نظرهای آنان را به اطلاع دست‌اندرکاران مربوطه در معاونت فنی مرکز برسانیم تا در امر تولید نسخه‌های

سامانه تولید محتوای وبی نور است که در اختیار معاونت تولید قرار دارد. محصول دیگر، سامانه مشابه‌یاب متون یا همان سمیم نور است. کتابخوان وبی تحت ویندوز و نیز کتابخوان همراه اندرویدی، دو نمونه دیگر از مهم‌ترین محصولات هستند که موظف هستیم محتوای هر دو آنها را به‌روزرسانی کنیم.

البته باید بگویم که بحث کتابخانه‌های پژوهشی و دانش‌نامه‌ای مرکز، نسبت به هم فرایندی متفاوت دارند؛ در کتابخانه‌های پژوهشی، تقریباً از ابتدا تا انتها، انجام کارهای مربوط به آن در اختیار معاونت تولید است؛ اما در خصوص کتابخانه‌های دانش‌نامه‌ای، صرفاً آماده‌سازی کتابخانه آن بر عهده ماست و قسمت‌های دیگر دانش‌نامه، بر عهده معاونت تولید نیست؛ به عنوان مثال، اگر بخواهیم دانش‌نامه علوی یا دانش‌نامه تاریخ تشیع تولید کنیم، بخش کتابخانه آن در معاونت تولید آماده‌سازی می‌شود و سایر بخش‌های آن، در معاونت پژوهش و فنی سامان می‌یابد.

به طور کلی، باید عرض کنم هر محصولی که نیازمند به‌روزرسانی محتوا به شکل دائمی است، کارهای مربوط به آن، در معاونت تولید دنبال می‌گردد و تقریباً همه فرآیندهای مرتبط با آن محصول، در این معاونت انجام خواهد شد و اگر محصولی

و عرضه شوند. بدیهی است که تولیدات آتی، نیازمند سامان‌دهی و بهبود مستمر است؛ زیرا بهبود یک محصول، فرایندی نیست که در مقطعی خاص تمام شود؛ بلکه همواره ادامه دارد. اساساً وقتی یک پروژه شکل می‌گیرد، باید به اقتضای زمان و فناوری‌های روز، همان‌طور که بهبودهایی در منابع انسانی رخ می‌دهد، در بخش ابزاری هم شاهد رشد و بهبود کافی باشیم تا نتیجه مطلوب عایدمان گردد.

*** اگر نکته خاصی باقی مانده است، بیان بفرمایید.**

نکته خاصی که در پایان این گفت‌وگو باید عرض کنم این است که مشکلاتی که در زمینه کاهش منابع انسانی در یک سال اخیر در مرکز وجود داشته، تأثیر چندانی روی کار ما نداشته است؛ مثلاً می‌توانم به بخش مالکیت معنوی اشاره کنم که با وجود اینکه تقریباً نیروهای انسانی این بخش به نصف رسیده است، ولی مدیریت این اداره و همکاران آن، تلاش‌های بسیار شایسته‌ای را برای به ثمر رساندن کارها انجام داده‌اند و در عمل، فعالیت خوب این بخش، به کسب اجازه‌ها و قراردادهای قابل توجه انجامیده است که سزاوار است در اینجا از زحمات مدیران و دیگر همکارانمان در بخش مالکیت معنوی تشکر نمایم و همین‌طور، از تلاش همه مدیران و همکاران گرامی و عزیز در معاونت تولید تقدیر می‌کنم.

همچنین، از ریاست محترم مرکز، نیز سپاسگزارم که به بنده اعتماد دارند. افزون بر این، از تمام معاونان محترم مرکز و دیگر همکارانم در مرکز که همکاری خوبی با بنده داشته و دارند، تشکر می‌کنم. از جنابعالی و دیگر دست‌اندرکاران شما در فصلنامه علمی ره‌آورد نور نیز سپاسگزارم که این فرصت را در اختیارم قرار دادید. ■

از نظر منابع انسانی هم باید بگویم که مجموعاً ۳۰۱ نفر نیروی متخصص و اداری در قالب: قراردادی، پیمانی و پروژه‌ای در این معاونت مشغول به خدمت هستند.

*** درباره برنامه‌های آینده معاونت تولید توضیح دهید.**

مأموریت آینده معاونت تولید، یک مأموریت ایجاد یا تأسیسی است؛ یعنی لازم است که خطوط تولید ایجاد و سامان‌مند شود و بهبود نیز پیدا کند. توضیح اینکه از جمله کارهای ما در برنامه‌های آتی مرکز، ایجاد خطوط تولید قدرتمند برای رفع نیازهای روز مرکز است. قاعدتاً مرکز هرگز به همین چند محصولی که تاکنون تولید کرده، اکتفا نخواهد کرد و لازم است خدمات و محصولات دیگری نیز تولید

برخلاف ساختار افقی که کارکنان خیلی راحت به معاون و مسئول بالادست خود ارتباط دارند و روند کارهای نیز هموارتر می‌شود و عملاً شاهد سرعت و کیفیت محصولات خواهیم بود.

به همین جهت، در حال حاضر، معاونت تولید، متشکل از هشت اداره است:

اداره بهبود فرایندها که وظیفه‌اش بهبودبخشیدن به تولیدات مرکز و رصد وضعیت منابع است؛ اداره بانک اطلاعات منابع؛ اداره خط تولید کتابخانه‌های پژوهشی؛ اداره خط تولید منابع خطی و متنی؛ اداره امور هنری و وب؛ اداره خط تولید مجلات؛ اداره خط تولید کتابخوان و نورلایب و اداره مالکیت معنوی.

هر محصولی که نیازمند به‌روزرسانی محتوا به شکل دائمی است، کارهای مربوط به آن، در معاونت تولید دنبال می‌گردد و تقریباً همه فرایندهای مرتبط با آن محصول، در این معاونت انجام خواهد شد و اگر محصولی غیر از این باشد، در معاونت پژوهشی یا فنی سامان‌دهی می‌شود